

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *№ 076 «Підприємництво та торгівля»*

Код та найменування спеціальності *№ 07 «Управління та адміністрування»*

Освітньо-професійна програма **«ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ,
ТОВАРОЗНАВСТВО ТА ЕКСПЕРТИЗА В МИТНІЙ СПРАВІ»**

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *№ 076 «Підприємництво та торгівля»*

« 8 » жовтня 2024 р. протокол № 2 .

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 11 -33 / 2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Торгівельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: **Спаський Ігор Дмитрович**, старший викладач кафедри торгівельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Контакти:

ostrov7@gmail.com,
050-917-75-59

[Профайл](#)

Освітній компонент викладається на **1_курсі** у **2_семестрі**

Кількість: кредитів - **5**, годин – **150**

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	60	24	36
заочна	18	8	10
Самостійна робота, годин	Денна – 90		Заочна – 132

[Розклад занять](#)

Анотація освітнього компонента

Програма дисципліни "Основи управління бізнесом" спрямована на формування у студентів комплексу теоретичних знань та практичних навичок з організації та управління бізнесом в сучасних ринкових умовах. Курс охоплює основні аспекти створення бізнесу, стратегічного та операційного управління, маркетингу, фінансового менеджменту, управління персоналом та ризиками. Дисципліна акцентує увагу на системному підході до управління бізнесом, розвитку підприємницького мислення та формуванні практичних навичок прийняття ефективних бізнес-рішень у конкурентному середовищі.

Знання та практичні навички, які набуваються в процесі вивчення дисципліни, потрібні здобувачам як для виконання кваліфікаційної роботи, так і в практичній підприємницькій діяльності.

Освітній компонент «Основи управління бізнесом» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Вступ до фаху», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Основи підприємництва».

Мета освітнього компонента

Мета дисципліни «Основи управління бізнесом» є формування у студентів системного розуміння принципів та інструментів управління бізнесом, розвиток практичних навичок з організації бізнес-процесів, стратегічного планування, маркетингового, фінансового та кадрового менеджменту для забезпечення конкурентоспроможності та стійкого розвитку підприємницьких структур у динамічному ринковому середовищі.

Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компонента «Основи управління бізнесом»

здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 "Підприємництво та торгівля"](#) та [освітньо-професійній програмі "Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі"](#) підготовки бакалавра.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.
- ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК.12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК.13 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1. Критичне осмислення теоретичних підприємницької та торговельної діяльності.
- СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.
- СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі
- СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.
- СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких і торговельних структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання:

1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.
4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва і торгівлі.
5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.
6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.
7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.
8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких та торговельних структур.
9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.
11. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.
12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.
13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур.
14. Застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій та торговельній діяльності.
16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам

Інформаційний обсяг освітнього компонента

5.1 Перелік лекційних занять

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні та організаційні засади управління бізнесом			
1.	Бізнес як об'єкт управління. Сутність та функції бізнесу в ринковій економіці. Форми та види бізнесу. Внутрішнє та зовнішнє середовище бізнесу. Суб'єкти бізнесу та їх взаємодія. Підприємництво як основа бізнесу.	2	1
2.	Організаційно-правові форми бізнесу. Класифікація підприємств за формами власності та організаційно-правовими формами. Переваги та недоліки різних організаційно-правових форм. Форми об'єднань підприємств. Особливості створення та реєстрації бізнесу в Україні.	2	1
3.	Система управління бізнесом. Поняття та принципи управління бізнесом. Функції управління: планування, організація, мотивація, контроль. Методи управління: економічні, адміністративні, соціально-психологічні. Організаційна структура управління бізнесом.	4	2
4.	Бізнес-планування. Сутність та функції бізнес-планування. Структура та технологія розробки бізнес-плану. Методика розрахунку основних показників бізнес-плану. Презентація бізнес-плану потенційним інвесторам.	4	2
5.	Стратегічне управління бізнесом. Поняття та етапи стратегічного управління. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища. Формулювання місії та цілей організації. Розробка та реалізація стратегії. Стратегічний контроль.	2	1
Змістовний модуль 2. Функціональні аспекти управління бізнесом			
6.	Управління маркетингом. Сутність маркетингу в системі управління бізнесом. Маркетинговий комплекс. Маркетингові дослідження. Розробка маркетингової стратегії. Управління брендом. Цифровий маркетинг.	2	1
7.	Управління персоналом. Кадрова політика підприємства. Підбір, оцінка та розвиток персоналу. Мотивація та стимулювання працівників. Корпоративна культура. Лідерство та стилі управління.	2	
8.	Управління фінансами бізнесу. Фінансова система підприємства. Джерела фінансування бізнесу. Управління доходами і витратами. Оцінка фінансового стану. Фінансове планування та бюджетування. Управління ризиками.	2	
9.	Управління операційною діяльністю. Поняття та функції операційного менеджменту. Організація	2	

	виробничого процесу. Управління якістю продукції/послуг. Управління запасами. Логістичні системи.		
10.	Інноваційний розвиток бізнесу. Сутність інновацій та їх роль у розвитку бізнесу. Управління інноваційними процесами. Інноваційні бізнес-моделі. Комерціалізація інновацій. Захист інтелектуальної власності.	2	
Всього		24	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні та організаційні засади управління бізнесом			
1	Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища бізнесу. Практична робота з аналізу факторів макро- та мікросередовища для конкретного бізнесу. Проведення SWOT-аналізу. Визначення конкурентної позиції.	4	2
2	Вибір організаційно-правової форми бізнесу. Аналіз переваг та недоліків різних форм організації бізнесу на конкретних прикладах. Розрахунок витрат на реєстрацію. Моделювання процесу створення бізнесу.	2	2
3	Проектування організаційної структури управління. Розробка організаційної структури для підприємства з урахуванням особливостей його діяльності. Визначення функціональних обов'язків працівників. Встановлення комунікаційних зв'язків.	4	2
4	Розробка бізнес-плану. Практичне опрацювання процесу створення бізнес-плану для нового або існуючого бізнесу. Розрахунок основних економічних показників. Презентація та захист бізнес-плану.	8	2
5	Формування стратегії розвитку бізнесу. Аналіз ринкової позиції компанії. Формулювання стратегічних альтернатив. Вибір оптимальної стратегії. Розробка плану реалізації стратегії.	4	
Змістовний модуль 2. Функціональні аспекти управління бізнесом			
6	Розробка маркетингової програми бізнесу. Сегментація ринку та вибір цільового сегмента. Позиціонування продукту/послуги. Розробка маркетингового комплексу (4P). Формування бюджету маркетингу.	2	
7	Управління персоналом підприємства. Планування потреби в персоналі. Розробка системи мотивації. Оцінка ефективності управління персоналом. Вирішення	2	

	конфліктних ситуацій.		
8	Фінансовий аналіз бізнесу. Розрахунок та аналіз основних фінансових показників: ліквідності, рентабельності, платоспроможності. Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу. Розробка фінансової стратегії.	4	
9	Оптимізація операційної діяльності. Аналіз та оптимізація бізнес-процесів. Розробка системи управління якістю. Планування виробничих потужностей. Управління ланцюгами поставок.	2	
10	Розробка інноваційного проекту. Генерування бізнес-ідеї. Оцінка інноваційного потенціалу компанії. Розробка та обґрунтування інноваційного проекту. Оцінка ризиків інноваційної діяльності.	4	2
Всього		36	10

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Опрацювання лекційного матеріалу		
1	Тема 1. Бізнес як об'єкт управління	4	4
	Тема 2. Організаційно-правові форми бізнесу	4	4
2	Тема 3. Система управління бізнесом	4	4
	Тема 4. Бізнес-планування	4	4
3	Тема 5. Стратегічне управління бізнесом	4	4
	Тема 6. Управління маркетингом	4	4
4	Тема 7. Управління персоналом	4	4
	Тема 8. Управління фінансами бізнесу	4	4
5	Тема 9. Управління операційною діяльністю	4	4
	Тема 10. Інноваційний розвиток бізнесу	4	4
	Підготовка до практичних занять		
6	Тема 1. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища бізнесу	2	4
	Тема 2. Вибір організаційно-правової форми бізнесу	2	4
7	Тема 3. Проектування організаційної структури управління	2	2
	Тема 4. Розробка бізнес-плану	2	2
8	Тема 5. Формування стратегії розвитку бізнесу	2	2
	Тема 6. Розробка маркетингової програми бізнесу	2	2
9	Тема 7. Управління персоналом підприємства	2	2
	Тема 8. Фінансовий аналіз бізнесу	2	2
10	Тема 9. Оптимізація операційної діяльності	2	2
	Тема 10. Розробка інноваційного проекту	2	2
	Опрацювання окремих розділів програми, які не		

	виносяться на лекції		
11	Тема 1. Соціальна відповідальність бізнесу. Поняття та принципи. Корпоративна соціальна відповідальність. Соціальне підприємництво. Етика бізнесу. Взаємодія бізнесу і громади. Екологічна відповідальність.	3	15
	Тема 2. Цифрова трансформація бізнесу. Сутність та напрями цифрової трансформації. Цифрові бізнес-моделі. Електронна комерція. Використання штучного інтелекту в бізнесі. Великі дані (Big Data) в управлінні. Кібербезпека бізнесу.	3	15
Виконання індивідуального завдання.		18	38
Всього		90	132

Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за дисциплінами, що забезпечують вивчення даного освітнього компонента (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль - диференційований залік.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. «Теоретичні та організаційні засади управління»		
Практичні роботи*	(3*5) 15	(3*4) 12
Самостійна робота*	(3*5) 15	(3*5) 15
Всього за змістовний модуль 1	30	27
Змістовний модуль 2. «Функціональні аспекти управління бізнесом»		
Практичні роботи*	(3*5) 15	(3*1) 3
Самостійна робота*	(3*6) 18	(3*6) 18
Індивідуальне завдання	7	22

Всього за змістовний модуль 1	40	43
Іспит	30	30
Всього	100,0	

* можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	Незадовільно

Практичні роботи (денна та заочна форма)

2,6 - 3 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
2,1 – 2,5 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,1 – 2 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,6 – 1 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 0,5 балів	Практична не виконано або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (денна та заочна форма навчання)

2,6 - 3 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
2,1 – 2,5 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,1 – 2 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,6 – 1 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 0,5 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Індивідуальне завдання (денна форма навчання)

19,1 - 2 балів	індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, надані повні обґрунтовані відповіді	<i>відмінно</i>
15,1 – 19 балів	індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, при відповіді допущені неточності	<i>дуже добре</i>
10,1 – 15 балів	індивідуальне завдання виконане, відповіді неповні, допущені помилки	<i>добре</i>
5,1– 10 балів	індивідуальне завдання виконане, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	<i>достатньо</i>
0 – 5 балів	індивідуальне завдання не виконане або дані незадовільні відповіді	<i>незадовільно</i>

Індивідуальне завдання (заочна форма навчання)

6,1 - 7 балів	індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, надані повні обґрунтовані відповіді	<i>відмінно</i>
4,7 – 6 балів	індивідуальне завдання виконане та вчасно захищене, при відповіді допущені неточності	<i>дуже добре</i>
3,6 – 4,6 балів	індивідуальне завдання виконане, відповіді неповні, допущені помилки	<i>добре</i>
2,1– 3,5 балів	індивідуальне завдання виконане, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	<i>достатньо</i>
0 – 2 балів	індивідуальне завдання не виконане або дані незадовільні відповіді	<i>незадовільно</i>

Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт:

Лекційні заняття: словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод,

8.Інформаційні ресурси**Базові (основні):**

1. Основи бізнесу: Конспект лекцій / І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова, М. В. Корінь, Г. В. Обруч. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. Ч. 3. 63 с.
<http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8491/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>

2.Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Белали, Т. В. Бордун та ін. ; за ред. Ю. О. Бровкіної; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса: ОНАХТ, 2020. 151с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1308248>

3. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення монографія / Н. Й. Басюркіна, О. О. Богданов, А. В. Гріщенко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. технол. ун-т. — Івано-Франківськ, 2023. 467 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2134210>

4. Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнеспідприємства» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С.В. Поліщук, О.П. Кавтиш.. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с.

5. Людський потенціал підприємницької діяльності ресурс. навч посіб. /В. П. Мікловда, Н. Ю. Кубіній, Л. Юрковічова та ін. ; за заг. ред. Н. Ю. Кубіній; Ужгород. нац. ун-т. Ужгород, 2021. 172 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2056302>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#) [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#) [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#).

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Ігор СПАСЬКИЙ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ТПТтаУБ

Протокол від 7 жовтня 2024 р. № 2

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОПП «Підприємництво і торгівля,
товарознавство та експертиза в митній справі»
професор кафедри торговельного підприємництва,
товарознавства та управління бізнесом

/ПІДПИСАНО/

Яков ВЕРХІВКЕР